

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 2151/2023
15.05.2024. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Слободан Николић, адвокат из ..., против туженог „БЈН“ ДОО Београд, чији је пуномоћник Бранислав Рајић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу и враћања на рад, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 2336/22 од 28.02.2023. године, у седници одржаној 15.05.2024. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж1 2336/22 од 28.02.2023. године и предмет враћа другостепеном суду на поновно одлучивање о жалби туженог.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Основног суда у Врању П1 287/21 од 17.02.2022. године, ставом првим изреке, поништено је као незаконито решење о престанку радног односа од 27.08.2019. године, због истека уговора о раду 30.06.2019. године, и наложено туженом да тужиљу врати на рад на послове које је обављала пре престанка радног односа. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиљи на име трошкова парничног поступка исплати износ од 185.250,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 2336/22 од 28.02.2023. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиље којим је тражила да се поништи као незаконито решење о престанку радног односа од 27.08.2019. године због истека уговора о раду од 30.06.2019. године, и наложи туженом да тужиљу врати на рад на послове које је обављала пре престанка радног односа, као и захтев за накнаду трошкова парничног поступка у износу од 185.250,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате. Ставом другим изреке, обавезана је тужиља да туженом на име парничних трошкова првостепеног и другостепеног поступка исплати 185.250,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужила је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужени је дао одговор на ревизију, уз захтев за накнаду трошкова.

Врховни суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 10/23) и утврдио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из чланан 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, које је другостепени суд узео за подлогу своје одлуке, тужила је била у радном односу код туженог од 01.07.2019. године на радном месту „менаџер ...“ на основу уговора о раду од 30.06.2019. године закљученог на одређено време од 2 месеца (од 01.07.2019. године до 30.08.2019. године). Предметним решењем од 27.08.2019. године тужили је отказан наведени уговор о раду због истека времена на који је радни однос заснован, уз престанак радног односа дана 30.08.2019. године. Према уверењу Централног регистра обавезног социјалног осигурања 23.01.2020. године, тужила је одјављена са обавезног осигурања на дан 30.08.2019. године.

Полазећи од чињеничног стања (утврђеног пред тим судом) првостепени суд је усвојио тужбени захтев, позивајући се на члан 13. ЗОО и чланове 30. ставови 1., 2. и 3., 31., 36., 175. тачке од 1. до 7., 179. став 2. тачка 1., 180. став 1., 185. став 5. и 191. Закона о раду. Ово стога што је утврдио да је тужила првобитно засновала радни однос код туженог по основу уговора о раду од 14.06.2018. године на одређено време (од 15.06.2018. године до 31.08.2018. године), ради обављања послова радног места „менаџер ...“, уз констатацију да ће у овом периоду бити на пробном раду, да јој након тога продужаван радни однос за исто радно место, са истим описом послова: уговором о раду од 31.08.2018. године на одређено време од четири месеца (за период од 01.09.2018. године до 31.12.2018. године) и уговором о раду од 31.12.2018. године на одређено време од 6 месеци (за период од 01.01.2019. године до 30.06.2019. године), да јој је последњим уговором о раду од 30.06.2019. године поново продужен радни однос код туженог на истом радном месту на одређено време од 6 месеци (за период од 01.07.2019. године до 31.12.2019. године), а не на два месеца како то тврди тужени, прихвативши као аутентичан и истинит уговор о раду, без броја, од 30.06.2019. године, који је доставила тужила, па је нашао да је тужили незаконито престао радни однос јер није истекао период за који је уговор о раду закључен,

Другостепени суд је преиначио првостепену одлуку тако што је закључио да је уговором о раду од 30.06.2019. године, који је доставио тужени, тужила код туженог засновала радни однос на одређено време од два месеца, прихвативши га као аутентичан, због чега је предметним решењем од 27.08.2019. године тужили правилно отказан уговор о раду од 30.06.2019. године због истека рока на који је заснован, уз престанак радног односа дана 30.08.2019. године, на основу чланова 175. став 1. у вези чланова 30., 31. и 37. Закона о раду.

По оцени Врховног суда, основано се ревизијом тужиле оспорава побијана пресуда указивањем да је другостепени суд преиначујући првостепену пресуду без отварања расправе изменио чињенично стање и на тако заснованом чињеничном стању засновао своју одлуку о тужбеном захтеву.

Наиме, чињенично стање нижестепених одлука се разликују у погледу битне чињенице, да ли је аутентичан уговор о раду без броја од 30.06.2019. године, обострано штампан (који је доставила тужилца) према којем је радни однос засновала код туженог на одређено време од 6 месеци или уговор о раду без броја од 30.06.2019. године, једнострано штампан (који је доставио тужени) према којем је радни однос засновала код туженог на одређено време од 2 месеца (пробни рад). Оба уговора су снабдевена печатом и факсимилом туженог.

Другостепени суд у смислу члана 394. став 1. тачка 1. ЗПП није могао без расправе да утврди другачије чињенично стање него што је оно у првостепеној пресуди.

Наиме, у основ пресуде којом другостепени суд преиначује првостепену пресуду узима се оно чињенично стање на којем је та пресуда заснована, или чињенично стање које је утврдио другостепени суд према резултату доказивања које је пред њим изведено. Ако поводом жалбе није одржана расправа, начело непосредности налаже да другостепени суд у основ своје преиначујуће пресуде узме чињенице на којима је заснована првостепена пресуда, а у противном је учињена битна повреда одредаба парничног поступка.

У конкретном случају првостепени суд је оценом изведених доказа (исказа тужиле и сведока ББ и ВВ) утврдио да је аутентичан уговор о раду од 30.06.2019. године према којем је тужилца код туженог засновала радни однос на одређено време од 6 месеца, достављен од стране тужиле, који је без броја, израђен на три листа обострано куцаних, као што су и остали уговори о раду које је тужилца доставила (за разлику од уговора о раду на који се позива тужени), ценећи околности у којима је дошло до закључења уговора (након истека пробног рада и након више претходно закључених уговора на одређено време), на ком уговору се грешком првобитно потписала сведок ВВ, а након што је њен потпис избељен, преко њега се потписала тужилца. Другостепени суд је, ценећи само писмене доказе, нашао да је аутентичан уговор о раду од 30.06.2019. године према којем је тужилца радни однос засновала код туженог на одређено време од 2 месеца, заснивајући овакав закључак на чињеници да је тужени доставио оригинал овог уговора и на пријави и одјави са обавезног социјалног осигурања (које се временски поклапају са временом означеним у наведеном уговору о раду). Због тога је закључио да тужилца изведеним доказима није доказала да је последњи уговор о раду био закључен на 6 месеци.

При том је преиначујућу пресуду другостепени суд донео са позивом на члан 394. тачка 4. ЗПП. која одредба се примењује када другостепени суд сматра да је чињенично стање у првостепеној пресуди правилно утврђено, али да је првостепени суд правилно применио материјално право. Означена одредба, по становишту ревизијског суда, у овом случају није примењива јер је побијана другостепена пресуда заснована на измењеном чињеничном стању у односу на оно које је утврђено првостепеном пресудом.

Из наведеног разлога, другостепена пресуда је морала бити укинута и предмет враћен другостепеном суду на поновно одлучивање о жалби туженог.

Укинута је и одлука о трошковима поступка јер зависи од исхода спора.

У поновном поступку другостепени суд ће отклонити недостатке на које је указано и донети правилну и закониту одлуку.

На основу члана 415. став 1. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у ставу првом изреке.

Захтев тужиље за накнаду трошкова за састав одговора на ревизију је одбијен као неоснован јер нису били нужни за вођење ове парнице, у смислу члана 154. став 1. ЗПП.

На основу члана 165. став 1. Закона о парничном поступку одлучено је као у ставу другом изреке.

**Председник већа-судија
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић